

ผนวก ๑
มาตรฐานในการออกไปสำคัญแพทย์ ชั้นหนึ่ง

ข้อ ๑.๑ ระบบหัวใจและหลอดเลือด (Cardiovascular system)

ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องไม่มีความผิดปกติของหัวใจ ทั้งที่เป็นมาแต่กำเนิดหรือเป็นภายหลัง ซึ่งอาจมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๑.๑ การตรวจร่างกาย (Examination)

๑.๑.๑.๑ ในการตรวจร่างกายให้ตรวจหัวใจด้วยคลื่นไฟฟ้าขณะพัก โดยทำการตรวจครบ ๑๒ ลีด (Standard 12-lead resting ECG) ในครั้งแรก หลังจากนั้นทำการตรวจทุกปีจนถึงอายุ ๖๐ ปี หลังจากนั้น ทุก ๖ เดือน หรือเมื่อแพทย์ผู้ตรวจเห็นสมควร แพทย์ผู้อ่านผลคลื่นไฟฟ้าหัวใจจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโรคหัวใจ

ข้อสังเกต - จุดหมายของการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจเป็นประจำเพื่อการตรวจคัดกรองสุขภาพ

๑.๑.๑.๒ การตรวจหัวใจด้วยคลื่นไฟฟ้าขณะออกกำลังกาย (Exercise electrocardiography) ให้กระทำเมื่อมีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์

๑.๑.๑.๓ การเจาะเลือดหาระดับไขมันในเลือดจะกระทำในทุกครั้งที่มารับการตรวจ เมื่อตรวจพบระดับไขมันในเลือด (Cholesterol) ที่มากกว่า 8 mmol/L (320 mg/dL) ให้ดำเนินการรักษาด้วย ยาลดระดับไขมันที่เหมาะสม ไม่ว่าจะมียาอื่น ๆ ร่วมด้วยหรือไม่ ในกลุ่มผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มี โรคหัวใจจากหลอดเลือด เป้าหมายของระดับไขมันคือ total cholesterol <5 mmol/L (<190 mg/dL) and LDL cholesterol <3 mmol/L (<115 mg/dL) ในผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีโรคเบาหวาน เป้าหมายคือ <4.5 mmol/L (<175 mg/dL) and <2.5 mmol/L (<100 mg/dL) ตามลำดับ

๑.๑.๒ ความดันโลหิต (Blood pressure)

๑.๑.๒.๑ การวัดความดันโลหิตให้ใช้วิธีตรวจตามคำแนะนำในผนวก ๕

๑.๑.๒.๒ ถ้าวัดความดันได้ ๑๖๐/๙๕ มม.ปรอท ขึ้นไป ไม่ว่าจะกำลังรักษาหรือไม่ได้รับการรักษา ก็ตาม ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑.๒.๓ การใช้ยารักษาความดันโลหิตสูงต้องปลอดภัย ไม่มีผลข้างเคียงที่อาจกระทบกระเทือน ต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย การเริ่มต้นรักษาด้วยยาต้องพักการใช้ใบสำคัญแพทย์ชั่วคราวเพื่อแน่ใจว่า ไม่มีผลข้างเคียงจากการใช้ยา ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๔

๑.๑.๒.๔ ผู้ที่มีอาการเนื่องจากความดันโลหิตต่ำ ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑.๓ โรคของหลอดเลือดแดงโคโรนารี (Coronary artery disease)

๑.๑.๓.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีข้อบ่งชี้สงสัยว่าจะเป็นโรคหลอดเลือดหัวใจ ต้องได้รับการตรวจโดยละเอียดต่อไป ในรายที่เป็นชนิดเริ่มต้นแบบไม่ร้ายแรงและไม่มีอาการอาจพิจารณาว่า “สมบูรณ์” ได้ หลังจากได้รับการประเมินโดยศูนย์เวชศาสตร์การbinพลเรือน หรือกองเวชศาสตร์การbin ฝ่ายมาตรฐานผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการbinพลเรือนแห่งประเทศไทย ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๕

๑.๑.๓.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีอาการของโรคหลอดเลือดหัวใจ ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑.๓.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เกิดภาวะกล้ามเนื้อหัวใจตาย ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” การประเมินความสมบูรณ์หลังจากเกิดโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายนั้น จะต้องทำโดยศูนย์เวชศาสตร์การbinพลเรือน หรือกองเวชศาสตร์การbin ฝ่ายมาตรฐานผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการbinพลเรือนแห่งประเทศไทย ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๖

๑.๑.๓.๔ ผู้ที่ได้รับการผ่าตัดเกี่ยวกับหลอดเลือดแดงโคโรนารี (Coronary by-pass surgery or Coronary angioplasty/Stenting) ต้องงดปฏิบัติหน้าที่อย่างน้อย ๖ เดือน เมื่อหายเป็นปกติแล้ว ก่อนจะมาทำหน้าที่ให้ทำการประเมินผลตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๗

๑.๑.๔ จังหวะการเต้นและการนำไฟฟ้าหัวใจ (Rhythm/Conduction disturbances)

๑.๑.๔.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่หัวใจห้องบนต้นผิดปกติจังหวะอย่างชัดเจน Supraventricular rhythm รวมทั้ง Sinoatrial dysfunction ไม่ว่าจะ เป็นแบบ Intermittent หรือ Established ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” จนกว่าจะได้รับการประเมินหัวใจตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๘

๑.๑.๔.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่อัตราการเต้นของหัวใจช้าหรือเร็ว (Asymptomatic sinus tachycardia or Sinus bradycardia) อาจอนุมูลว่า “สมบูรณ์” ถ้าไม่มีอาการและไม่มีความผิดปกติของหัวใจ

๑.๑.๔.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่หัวใจต้นผิดปกติจังหวะที่เป็น Asymptomatic isolated uniform atrial or ventricular ectopic complexes อาจอนุมูลว่า “สมบูรณ์” แต่ถ้าเป็นการเต้นผิดปกติแบบ frequent or complex จะต้องได้รับการประเมินหัวใจตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๘

๑.๑.๔.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ไม่มีความผิดปกติอื่น ๆ นอกจากการมี Incomplete bundle branch block หรือ Stable left axis deviation อาจอนุมูลว่า “สมบูรณ์”

๑.๑.๔.๕ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มี Complete right or left bundle branch block จะต้องได้รับการประเมินหัวใจเมื่อตรวจพบ ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๘

๑.๑.๔.๖ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มี Broad and/or Narrow complex tachycardia ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” จนกว่าจะได้รับการประเมินหัวใจโดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐานผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๘

๑.๑.๔.๗ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ได้รับการจี้ทางลัดไฟฟ้าของหัวใจด้วยคลื่นวิทยุความถี่สูง (Ablation) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๘

๑.๑.๔.๘ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์หรือผู้ถือใบสำคัญแพทย์ชั้น ๑ ที่ติดตั้งเครื่องควบคุมการทำงานของหัวใจแบบอัตโนมัติ (Endocardial Pacemaker) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” จนกว่าจะได้รับการประเมินหัวใจ โดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐานผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๘

๑.๑.๕ ทั่วไป (General)

๑.๑.๕.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคของเส้นเลือดส่วนปลาย (Peripheral arterial disease) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ทั้งก่อนและหลังได้รับการผ่าตัด นอกเสียจากว่าไม่มีการเสียหายอย่างชัดเจน รวมทั้งไม่มีโรคของหลอดเลือดโคโรนารี หรืออาการแข็งตัวของผนังเส้นเลือดอื่น ๆ การพิจารณาความ “สมบูรณ์” ให้พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๕ และ ๕.๒.๖

๑.๑.๕.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีการโป่งพองของหลอดเลือดแดงใหญ่ (Aneurysm of the thoracic or Abdominal aorta) ทั้งก่อนและหลังผ่าตัด ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” การมีหลอดเลือดแดงใหญ่โป่งพองในช่องท้องระดับต่ำกว่าไต (Infra-renal abdominal aortic aneurysm) ให้พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๙

๑.๑.๕.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีความผิดปกติของลิ้นหัวใจลิ้นใดลิ้นหนึ่งอย่างชัดเจน ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑.๕.๓.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีความผิดปกติของลิ้นหัวใจเพียงเล็กน้อย อาจอนุมูลว่า “สมบุรณ์” โดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐาน ผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย หลังจากการประเมินหัวใจตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๑๐

๑.๑.๕.๓.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ได้รับการเปลี่ยนหรือแก้ไขลิ้นหัวใจ (Cardiac valve replacement/Repair) ให้ถือว่า “ไม่สมบุรณ์” ในบางรายอาจอนุมูลว่า “สมบุรณ์” โดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐาน ผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย หลังจากการประเมินหัวใจตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๑๐

๑.๑.๕.๔ การรักษาด้วยยาต้านการแข็งตัวของเลือด (Systemic anticoagulant therapy) จะไม่ได้รับการยอมรับ หลังจากการเข้าไปประยษหนึ่ง อาจอนุมูลว่า “สมบุรณ์” โดยการพิจารณาของศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐาน ผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๑๑ และ ข้อ ๕.๖.๖

๑.๑.๕.๕ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีความผิดปกติของเยื่อหุ้มหัวใจทั้งด้านนอก (Pericardium) ด้านใน (Endocardium) รวมทั้งกล้ามเนื้อหัวใจ (Myocardium) ถือว่า “ไม่สมบุรณ์” จนกว่าจะหายเป็นปกติ หรือได้รับการประเมินหัวใจ ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๑๒

๑.๑.๕.๖ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีหัวใจพิการมาแต่กำเนิด ทั้งก่อนและหลังผ่าตัด ให้ถือว่า “ไม่สมบุรณ์” โดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐาน ผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย หลังจากการประเมินหัวใจตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๑๓

๑.๑.๕.๗ การเปลี่ยนหัวใจหรือการเปลี่ยนหัวใจและปอด (heart or heart/lung transplantation) ให้ประเมินว่า “ไม่สมบุรณ์”

๑.๑.๕.๘ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีประวัติอาการหมดสติแบบ Recurrent vasovagal syncope ให้ประเมินว่า “ไม่สมบุรณ์” การประเมินความสมบุรณ์ต้องพิจารณาโดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐาน ผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย หลังจากการประเมินหัวใจตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒.๑๔

ข้อ ๑.๒ ระบบทางเดินหายใจ (Respiratory system)

๑.๒.๑ ทั่วไป (General)

๑.๒.๑.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีความผิดปกติของระบบทางเดินหายใจ ไม่ว่าจะมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๒.๑.๒ ในการตรวจร่างกายต้องมีการทำ Chest x-ray ในท่าตรง (Posterior - anterior) ปีละ ๑ ครั้ง หากมีเหตุผลทางการแพทย์หรือการระบาดของโรคทางเดินหายใจอาจตรวจได้มากกว่า ๑ ครั้ง

๑.๒.๑.๓ ในการตรวจร่างกายครั้งแรกควรมีการตรวจหน้าที่การทำงานของปอด (Pulmonary function test) ทำการตรวจเมื่อมีข้อบ่งชี้ทางคลินิก ผู้ที่มีความผิดปกติชัดเจน จะถือว่า “ไม่สมบุรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๓.๑

๑.๒.๒ ความผิดปกติ (Disorder)

๑.๒.๒.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (Chronic obstructive airway disease) ให้ถือว่า “ไม่สมบุรณ์” เว้นแต่สภาวะของผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ได้รับการตรวจและประเมินทางการแพทย์อย่างดีที่สุดแล้ว เชื่อได้ว่าไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๓.๒

๑.๒.๒.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคหืด (Bronchial asthma) ระยะเวลาอาการและต้องการการรักษา (Requiring medication) และน่าจะเกิดภาวะไร้ความสามารถ (incapacitation) ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่หรือภาวะฉุกเฉิน ให้ประเมินว่า “ไม่สมบูรณ์” เว้นแต่สภาวะของผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ได้รับการตรวจและประเมินทางการแพทย์อย่างดีที่สุดแล้ว เชื่อได้ว่าไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย ให้ประเมินความสมบูรณ์เพิ่มเติม ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๓.๓

๑.๒.๒.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีโรคจากการอักเสบที่กำลังแสดงอาการ (Active inflammatory disease) ของระบบทางเดินหายใจจะถือว่า “ไม่สมบูรณ์” แบบชั่วคราว

๑.๒.๒.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคซาร์คอยโดซิส (Sarcoidosis) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๓.๔

๑.๒.๒.๕ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีลมในช่องปอดที่เกิดขึ้นเอง (Spontaneous Pneumothorax) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” การประเมินความสมบูรณ์ต้องพิจารณาโดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐานผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๓.๖

๑.๒.๒.๖ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่ในช่องทรวงอก ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” อย่างน้อย ๓ เดือน หลังจากนั้น ถ้ามีผลการตรวจร่างกายแสดงว่าจะไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ จึงถือว่า “สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๓.๗

๑.๒.๒.๗ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ป่วยเป็นวัณโรคระยะที่โรคงดงามอยู่ให้ประเมินว่า “ไม่สมบูรณ์” ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๓.๘

๑.๒.๒.๘ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เคยป่วยเป็นวัณโรคและได้รับการรักษาจนหายแล้ว อาจมีร่องรอยโรคเหลืออยู่ อาจได้รับการประเมินว่า “สมบูรณ์” ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๓.๘

๑.๒.๒.๙ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ผลการรักษาการหยุดการหายใจขณะนอนหลับ (Sleep apnea) ได้ผลไม่ดีให้ประเมินว่า “ไม่สมบูรณ์”

ข้อ ๑.๓ ระบบทางเดินอาหาร (Digestive system)

๑.๓.๑ ทั่วไป (General)

ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีความผิดปกติในการทำงาน (Functional) หรือโครงสร้าง (Structural) ของระบบทางเดินอาหารที่อาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๓.๒ ความผิดปกติ (Disorder)

๑.๓.๒.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีอาการปวดท้อง ท้องอืดเป็นประจำจากธาตุพิการ, อาหารไม่ย่อย (Dyspeptic disorders) โรคลำไส้แปรปรวน (Irritable Bowel Syndrome; IBS) การบีบตัวผิดปกติอื่น ๆ (Motility disorder) ภาวะตับอ่อนอักเสบ (Pancreatitis) ที่มีอาการมาก ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต หรือต้องรักษาด้วยยา จะถือว่า “ไม่สมบูรณ์” จนกว่าจะได้รับการตรวจและประเมินผลเพิ่มเติม ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๔.๑

๑.๓.๒.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ตรวจพบนิ่วในถุงน้ำดีที่ไม่มีอาการ (Asymptomatic gallstones) ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๔.๒

๑.๓.๒.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นนิ่วในถุงน้ำดีหลายก้อนหรือมีก้อนเดียวขนาดใหญ่ และมีอาการ ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” จนกว่าจะได้รับการรักษา ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๔.๒

๑.๓.๒.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีประวัติทางการแพทย์หรือแสดงอาการลำไส้อักเสบเรื้อรัง (Chronic inflammatory bowel disease) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๓.๒.๕ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เกิดภาวะลำไส้อักเสบเรื้อรัง (Chronic inflammatory bowel disease) ให้ประเมินผลตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๔.๓

๑.๓.๒.๖ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องไม่เป็นไส้เลื่อน (Hernia) ซึ่งอาจก่อให้เกิดการพร่องสมรรถภาพอย่างกะทันหัน (Incapacitation)

๑.๓.๒.๗ ผลที่ตามมาจากรโรคหรือจากการผ่าตัดในช่องท้อง (Sequelae of disease or surgical intervention) ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้เกิดการพร่องสมรรถภาพขณะทำหน้าที่ (Incapacitation) เช่น การอุดตัน หรือตีบแคบ หรือกีดขวางของทางเดินอาหาร ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๓.๒.๘ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่ในช่องท้องที่ต้องตัดทางเดินอาหารออกไปทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใด รวมทั้งอวัยวะอื่น ๆ ภายในช่องท้องด้วย ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” อย่างน้อย ๓ เดือน หลังจากนั้นเมื่อผลของการผ่าตัดแสดงว่าจะไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัยจึงถือว่า “สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๔.๔

๑.๓.๒.๙ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีอาการของตับอักเสบหรือตรวจพบว่ามีตับอักเสบเรื้อรัง ไม่ว่าจะชนิดใดหรือการตรวจพบว่าอยู่ในระยะแพร่กระจายโรคได้ ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” หากได้รับการรักษาจนหายดี ตับทำหน้าที่ปกติ มีการฟื้นตัวอย่างสมบูรณ์ ตรวจไม่พบเชื้อ และไม่มีอาการหรือพบว่ามีภูมิคุ้มกัน (Antibody) ให้ถือว่า “สมบูรณ์” ให้ประเมินผลตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๔.๖

ข้อ ๑.๔ โรคทางระบบเมตาบอลิซึม โภชนาการ และระบบต่อมไร้ท่อ (Metabolic, Nutritional and Endocrine diseases)

๑.๔.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีความผิดปกติในการทำงาน (Functional) หรือโครงสร้าง (Structural) ของระบบเมตาบอลิซึม (Metabolic) ระบบโภชนาการ (Nutritional) หรือต่อมไร้ท่อ (Endocrine) ที่อาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๔.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีความผิดปกติของระบบเมตาบอลิซึม ระบบโภชนาการหรือระบบต่อมไร้ท่อ อาจพิจารณาว่า “สมบูรณ์” ถ้าไม่มีอาการและได้รับการดูแลจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญอย่างสม่ำเสมอ

๑.๔.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคเบาหวาน อาจอนุมูลว่า “สมบูรณ์” แต่ต้องอยู่ในเกณฑ์ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๕.๒ และ ข้อ ๕.๕.๓

๑.๔.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคเบาหวานและต้องได้รับการรักษาด้วยอินซูลิน (Insulin) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๔.๕ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่อ้วนมาก (Extreme obesity) มีดัชนีมวลกายเท่ากับหรือมากกว่า ๓๕ (Body Mass Index \geq 35) อาจอนุมูลว่า “สมบูรณ์” ถ้าน้ำหนักที่เกินนั้นไม่มีผลเสียต่อความปลอดภัย ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๐.๑

๑.๔.๖ Addison's disease ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๕.๔

๑.๔.๗ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะต่อมไทรอยด์ทำงานมากไปหรือเป็นพิษ (Hyperthyroidism - Thyrotoxicosis) ให้ประเมินว่า “ไม่สมบูรณ์” ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๕.๕

๑.๔.๘ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะต่อมไทรอยด์ทำงานน้อยเกินไป (Hypothyroidism) ให้ประเมินว่า “ไม่สมบูรณ์” ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๕.๖

ข้อ ๑.๕ โลหิตวิทยา (Haematology)

๑.๕.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีโรคทางโลหิตที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานที่อย่างปลอดภัย

๑.๕.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องเข้ารับการตรวจหาระดับความเข้มข้นของฮีโมโกลบิน (Haemoglobin) และฮีมาโตคริต (Haematocrit) ทุกครั้ง ในรายที่มีโลหิตจางอย่างชัดเจน คือ ค่าฮีมาโตคริตต่ำกว่าร้อยละ ๓๒ (Haematocrit below 32%) จะได้รับการประเมินว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามผนวก ๕ ข้อ ๕.๖.๑

๑.๕.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคเลือดซิกเคิลเซลล์ (Sickle cell disease) อาจประเมินว่า “สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๖.๑ วรรคสองและวรรคสาม

๑.๕.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีต่อมน้ำเหลืองโต (Enlargement of lymphatic gland) เฉพาะที่หรือกระจายอย่างชัดเจน และมีโรคทางโลหิต ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๖.๒

๑.๕.๕ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคโลหิตสีเมียนชนิดเฉียบพลัน (Acute leukaemia) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ส่วนผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคโลหิตสีเมียนชนิดเรื้อรัง (Chronic leukaemia) ในการตรวจครั้งแรกให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” แต่ถ้าเป็นการตรวจเพื่อขอต่อใบอนุญาตให้พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๖.๓

๑.๕.๖ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีม้ามโต (Enlargement of spleen) อย่างชัดเจน ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” โดยประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๖.๔

๑.๕.๗ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะเลือดข้นแบบโพลีไซซีเมีย (Polycythaemia) อย่างชัดเจน ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” โดยประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๖.๕

๑.๕.๘ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะผิดปกติของการแข็งตัวของเลือด (Coagulation defect) อย่างชัดเจน ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ให้พิจารณาการรับประทานยาต้านการแข็งตัวของเลือดด้วย โดยประเมินผลตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๖.๖

๑.๕.๙ ในกรณีที่มีเกล็ดเลือดต่ำ (Thrombocytopenia) ที่ต่ำกว่า $75,000/\text{mm}^3$ ($75 \times 10^9/\text{L}$) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” โดยประเมินผลตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๖.๗

ข้อ ๑.๖ ระบบทางเดินปัสสาวะ (Urinary system)

๑.๖.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีความผิดปกติในการทำงาน (Functional) หรือโครงสร้าง (Structural) ของระบบทางเดินปัสสาวะหรืออวัยวะข้างเคียง (Adnexa) ที่อาจส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๖.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่แสดงอาการของการทำงานของไต (Kidney) และระบบทางเดินปัสสาวะ ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” การตรวจปัสสาวะให้กระทำทุกครั้งที่มีการตรวจร่างกายและต้องไม่พบสิ่งใดที่แสดงความผิดปกติทางพยาธิสภาพของไต โรคที่เกี่ยวข้องกับทางเดินปัสสาวะและอวัยวะสืบพันธุ์ พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๓ ถึง ๕.๗.๑๐

๑.๖.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีนิ่วในทางเดินปัสสาวะ (Urinary calculi) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๒

๑.๖.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะปัสสาวะเป็นเลือด (Haematuria of urological origin) ให้พิจารณาว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๓

๑.๖.๕ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะกลั้นปัสสาวะไม่อยู่ (Urinary incontinence) การมีภาวะสูญเสียความสามารถอย่างเฉียบพลันในระหว่างบิน (Incapacitation) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๔

๑.๖.๖ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะปัญหาถุงอัณฑะ (Scrotal problems) ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๕

๑.๖.๗ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีโรคติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะ (Urological Infection) ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๖

๑.๖.๘ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะโรคไตแต่กำเนิดและถุงน้ำในไต (Congenital and Renal Cystic Diseases) ให้พิจารณาว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๗

๑.๖.๙ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคของเนื้อไต (Medullary sponge kidney) ให้พิจารณาว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๘

๑.๖.๑๐ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เป็นโรคถุงน้ำในไตหลายถุง (Adult polycystic kidney disease) ให้พิจารณาว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๙

๑.๖.๑๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะต่อมลูกหมากโต (Benign Prostatic Hyperplasia) การมีภาวะอุดตันจากต่อมลูกหมากโต ให้พิจารณาว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๑๐

๑.๖.๑๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีผลแทรกซ้อน (Sequelae) จากการผ่าตัดโรคไตและระบบทางเดินปัสสาวะจนอาจเป็นสาเหตุการเจ็บป่วยเฉียบพลันจนไม่สามารถปฏิบัติงานได้ (Incapacitation) โดยเฉพาะการอุดตันหรือการตีบแคบจากการกดทับให้ประเมินว่า “ไม่สมบูรณ์” อย่างน้อย ๓ เดือน หลังจากนั้น ถ้าไม่มีอาการหรือโรคแทรกซ้อนจะได้รับการพิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๑๑ ก่อนจะถือว่า “สมบูรณ์”

๑.๖.๑๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่ในระบบทางเดินปัสสาวะรวมทั้งการตัดไตออกและการเปลี่ยนทางเดินปัสสาวะถือว่า “ไม่สมบูรณ์” อย่างน้อย ๑๒ เดือน หลังจากนั้น ถ้าไม่มีอาการหรือโรคแทรกซ้อนจะได้รับการพิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๑๒ ก่อนจึงจะถือว่า “สมบูรณ์”

๑.๖.๑๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ใช้ยาซิเดอนาฟิล (Sildenafil) ต้องไม่ใช้ยาก่อนปฏิบัติหน้าที่อย่างน้อย ๒๔ ชั่วโมง

๑.๖.๑๕ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่รับการรักษาด้วยฮอร์โมนเทสโทสเตอโรน (Testosterone replacement) ให้พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๑๓

๑.๖.๑๖ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีภาวะมะเร็งทางเดินปัสสาวะ (Urological malignancy) ให้พิจารณาว่า “ไม่สมบูรณ์” ให้พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๗.๑๔

ข้อ ๑.๗ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคติดเชื้ออย่างอื่น (Sexually transmitted diseases and other infections)

๑.๗.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องไม่มีประวัติหรือได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือโรคติดเชื้ออื่น ๆ ซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๗.๒ ภาวะหรือโรคที่จะต้องให้ความสนใจพิเศษ ได้แก่ อาการหรืออาการแสดง ดังต่อไปนี้

๑.๗.๒.๑ ผลเลือดบวกของไวรัสภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV positivity) ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๘.๒

๑.๗.๒.๒ ระบบภูมิคุ้มกันบกพร่อง (Immune system impairment) เช่น SLE

๑.๗.๒.๓ ตับอักเสบจากการติดเชื้อ (Infectious hepatitis) ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๘.๔

๑.๗.๒.๔ โรคซิฟิลิส (Syphilis) ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๘.๓

ข้อ ๑.๘ สูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา (Gynaecology and obstetrics)

๑.๘.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่เป็นโรคหรือมีพยาธิสภาพทางสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยาซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๘.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์มีความผิดปกติของการมีประจำเดือนอย่างมาก (Severe menstrual disturbance) โดยไม่สนองตอบอย่างดีต่อการรักษา ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ให้พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๙.๒ หรือ ๕.๙.๓

๑.๘.๓ การตั้งครรรภ์ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” แต่ในกรณีนี้ที่สูตินรีแพทย์ตรวจอย่างละเอียดแล้ว หากพบว่าการตั้งครรรภ์เป็นไปอย่างปกติ อาจอนุญาตให้ “สมบูรณ์” จนกระทั่งอายุครรรภ์ ๒๖ สัปดาห์ ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๙.๑ เมื่อสิ้นสุดการตั้งครรรภ์ พิจารณากลับไปทำหน้าที่ใหม่หลังจาก ๖ สัปดาห์หลังการคลอดบุตรตามปกติ หรือ ๒ สัปดาห์หลังการแท้งบุตร สามารถกลับมาทำหน้าที่ได้เมื่อมีการตรวจร่างกายและประเมินผลแล้วว่าเป็นปกติ

๑.๘.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ได้รับการผ่าตัดใหญ่เกี่ยวกับระบบสูติศาสตร์และนรีเวชวิทยา ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๒ เดือน และในบางชนิดของการผ่าตัด เช่น การผ่าตัดมดลูก (Hysterectomy) อาจต้องใช้เวลามากกว่านั้น หลังจากผ่าตัดให้กลับมาทำหน้าที่ได้ ถ้าผลของการผ่าตัดไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัยตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๙.๔

ข้อ ๑.๙ ระบบกล้ามเนื้อและกระดูก (Musculoskeletal system)

๑.๙.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องไม่มีความผิดปกติของกระดูก (Bones) ข้อต่อ (Joints) กล้ามเนื้อ (Muscles) และเส้นเอ็น (Tendons) ไม่ว่าจะเป็มาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๙.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องมีขนาดของความสูงขณะนั่ง ความยาวของ แขน ขา ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัยตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๐.๑

๑.๙.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องมีการทำงานของระบบกล้ามเนื้อและกระดูกเป็นปกติ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีผลตามมาหลังจากการเป็นโรค การบาดเจ็บหรือความผิดปกติแต่กำเนิดของกระดูก ข้อต่อ กล้ามเนื้อและเส้นเอ็น โดยมีการผ่าตัดหรือไม่ จะต้องได้รับการพิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๐.๒

๑.๙.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีผลที่ตามมาจากการเจ็บป่วยหรือการรักษาในด้านกระดูก ข้อต่อ กล้ามเนื้อ เส้นเอ็น และความผิดปกติทางกายวิภาค ต้องได้รับการประเมินความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๐.๓ ถึง ๕.๑๐.๗

ข้อ ๑.๑๐ จิตเวชการบิน (Aviation Psychiatry)

๑.๑๐.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีประวัติทางการแพทย์ หรือได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรค หรือมีความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตเวช ทั้งเฉียบพลันหรือเรื้อรัง เป็นแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๑๐.๒ อาการทางจิตเวชที่เกิดจากโรคทางกาย (Organic mental disorder) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๑.๒

๑.๑๐.๓ การมีอาการของโรคทางจิตเวชที่เกิดจากโรคทางกายจากสมองเสื่อม (Dementias) ให้พิจารณาว่า “ไม่สมบูรณ์” พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๑.๓

๑.๑๐.๔ ความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการใช้วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทรวมทั้งกลุ่มอาการติดยาที่เกิดจากการใช้แอลกอฮอล์หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทชนิดอื่น ๆ (Mental and behavioural disorder due to psychoactive substances use; this includes dependence syndrome induced by alcohol or other psychoactive substances) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๑.๑๑

๑.๑๐.๕ โรคจิตเภท หรือบุคลิกภาพแบบจิตเภท หรือโรคหลงผิด (Schizophrenia or a schizotypal or delusional disorder) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๑.๔

๑.๑๐.๖ โรคผิดปกติทางอารมณ์ (A mood (affective) disorder) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๑.๕

๑.๑๐.๗ โรคประสาท โรคทางกายที่เกิดจากภาวะทางจิตใจหรือสัมพันธ์กับความเครียด (A neurotic, stress-related or somatoform disorder) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๑.๖

๑.๑๐.๘ พฤติกรรมที่สัมพันธ์กับความผิดปกติทางสรีรวิทยาหรือปัจจัยทางกาย (A behavioural syndrome associated with physiological disturbances or physical factors) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๑.๗

๑.๑๐.๙ ความผิดปกติทางบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่หรือพฤติกรรมโดยเฉพาะที่มีการแสดงออกมากเกินไปและซ้ำซาก (A disorder of adult personality or behaviour, particularly if manifested by repeated overt acts) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๑.๗ และ ๕.๑๑.๘

๑.๑๐.๑๐ ภาวะปัญญาอ่อน (Mental retardation)

๑.๑๐.๑๑ ความผิดปกติที่เกิดจากการพัฒนาทางจิตใจ (A disorder of psychological development)

๑.๑๐.๑๒ ความผิดปกติทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ที่เริ่มตั้งแต่วัยเด็กหรือในวัยรุ่น (A behavioural or emotional disorder, with onset in childhood or adolescence)

๑.๑๐.๑๓ ความผิดปกติทางจิตใจอื่น ๆ (A mental disorder not otherwise specified)

๑.๑๐.๑๔ สภาวะการนอนไม่หลับ (Sleep disorders) ซึ่งทำให้ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างปลอดภัย พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๑.๘

คำแนะนำ - ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ป่วยเป็นโรคซึมเศร้าซึ่งได้รับการรักษาด้วยยารักษาโรคซึมเศร้า ควรได้รับการประเมินว่า “ไม่สมบูรณ์” เว้นแต่จะได้รับการประเมินจากนายแพทย์ผู้ตรวจสอบ (Medical Assessor) ในรายละเอียดแล้วเห็นว่า สภาวะของผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ไม่มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

ข้อสังเกต - ปัญหาทางจิตเวชและพฤติกรรมได้รับการกำหนดไว้ในแนวทางการวินิจฉัยทางคลินิก ขององค์การอนามัยโลก (WHO) พิมพ์ครั้งที่ 10 ปี 1992 ที่จะให้ข้อมูลทางสถิติการจัดแบ่งประเภทของโรคที่ เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสุขภาพในเรื่องปัญหาทางจิตเวชและพฤติกรรม ในเอกสารนี้ประกอบด้วยรายละเอียด ที่ใช้ในการวินิจฉัยที่ช่วยในการประเมินทางการแพทย์ (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, 10th Edition - Classification of Mental and Behavioural Disorders, WHO 1992.)

ข้อ ๑.๑๑ โรคทางระบบประสาท (Neurological disorders)

๑.๑๑.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีประวัติทางการแพทย์หรือได้รับการวินิจฉัยว่าเป็น โรคระบบประสาทซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๑๑.๒ ต้องพิจารณาเป็นพิเศษ ในกรณีต่อไปนี้ ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๒

๑.๑๑.๒.๑ โรคทางระบบประสาท (Nervous system) ที่ยังมีการดำเนินโรคร้อยต่อเนื่อง (Progressive) หรือคงที่แล้ว (Non-progressive) ซึ่งมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัยของผู้ถือ ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่ พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๒.๑ ถึง ๕.๑๒.๔

๑.๑๑.๒.๒ โรคลมชัก (Epilepsy) หรือการชักจากสาเหตุอื่น ๆ ที่เป็นสาเหตุให้สูญเสีย ความรู้สึกตัว (Cause of disturbance of consciousness) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๒.๕ ถึง ๕.๑๒.๘

๑.๑๑.๒.๓ สภาวะต่าง ๆ ที่มีผลต่อความบกพร่องในการทำงานของสมอง (High propensity for cerebral dysfunction) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๒.๙, ๕.๑๒.๑๓, ๕.๑๒.๑๔ และ ๕.๑๒.๑๕

๑.๑๑.๒.๔ การหมดสติหรือการไม่รู้ตัวโดยไม่มีเหตุผลอธิบายได้ (Loss of consciousness)

๑.๑๑.๒.๕ การบาดเจ็บที่ศีรษะ (Head injury) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕

ข้อ ๕.๑๒.๑๐

๑.๑๑.๒.๖ การบาดเจ็บที่ไขสันหลังหรือระบบประสาทส่วนปลาย (Spinal or peripheral nerve injury) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๒.๑๑

๑.๑๑.๒.๗ ภาวะเนื้องอกในสมอง (Neoplasms) พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕

ข้อ ๕.๑๒.๑๒

๑.๑๑.๓ การตรวจสมองด้วยคลื่นไฟฟ้าจะกระทำเมื่อมีข้อบ่งชี้จากประวัติหรืออาการ

ข้อ ๑.๑๒ จักษุวิทยา (Ophthalmology)

๑.๑๒.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีความผิดปกติในการทำงานของตาและส่วนประกอบไม่มีพยาธิสภาพที่กำลังเป็นอยู่ ความผิดปกติที่เป็นมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง ทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง ผลจากการผ่าตัดทางจักษุ (Sequelae of eye surgery) หรือการบาดเจ็บซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ อย่างปลอดภัย พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๓.๑

๑.๑๒.๒ ต้องทำการตรวจทางจักษุวิทยาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ในการตรวจครั้งแรก

๑.๑๒.๓ ให้ทำการตรวจทางจักษุวิทยาทุกครั้ง เมื่อมารับการตรวจร่างกายสำหรับการต่ออายุ ใบสำคัญแพทย์

๑.๑๒.๔ การตรวจอย่างละเอียดทางจักษุวิทยา เมื่อมาตรวจร่างกายตามวาระ ให้กระทำดังนี้

๑.๑๒.๔.๑ ทุก ๕ ปี จนอายุครบ ๔๐ ปี

๑.๑๒.๔.๒ หลังจาก ๔๐ ปี ทำการตรวจทุก ๒ ปี

(รายละเอียดการตรวจทางจักษุวิทยาตามข้อ ๑.๑๒.๒ ข้อ ๑.๑๒.๓ และข้อ ๑.๑๒.๔ ให้ดูคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๓.๒ และ ๕.๑๔)

ข้อ ๑.๑๓ ข้อกำหนดระดับการมองเห็น (Visual Requirements)

๑.๑๓.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์สามารถมองเห็นระยะไกล (Distant Visual Acuity) ทั้งตาเปล่าหรือสวมอุปกรณ์ช่วยในแต่ละข้างต้องไม่เกิน ๒๐/๓๐ (๖/๙) และไม่เกิน ๒๐/๒๐ (๖/๖) ในการมองด้วยตาทั้งสองข้าง ไม่มีข้อจำกัดของการมองเห็นด้วยตาเปล่า (No limits apply to uncorrected visual acuity) และไม่มีข้อจำกัดของความบกพร่องของการหักเหของแสง (Refractive errors)

๑.๑๓.๒ ความบกพร่องของการหักเหแสง (Refractive errors) หมายถึง การเบี่ยงเบนไปจากภาวะสายตาสปกติ (Emmetropia) ของแสงที่ไม่ตกยังจอตา (Ametroptic meridian) ที่วัดออกมาเป็นไดออปเตอร์ (Diopters) การวัดการหักเหของแสงต้องกระทำอย่างได้มาตรฐาน

๑.๑๓.๒.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่เริ่มมีสายตาเปลี่ยนตามอายุ (Presbyopia) จะต้องได้รับการตรวจสายตาทุกครั้งที่มารับการตรวจร่างกาย

๑.๑๓.๒.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องสามารถอ่านข้อความในแผ่นตรวจแบบ น.๕ (N5 chart) หรือแผ่นที่ใช้แทนกันได้ระยะห่าง ๓๐ - ๕๐ เซนติเมตร และต้องสามารถอ่านแผ่นตรวจแบบ น.๑๔ (N14 chart) หรือแผ่นที่ใช้ทดแทนกันได้ระยะห่าง ๑๐๐ เซนติเมตร ด้วยตาเปล่าหรือสวมอุปกรณ์ช่วย

๑.๑๓.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีความบกพร่องของการมองเห็นด้วยสองตา (Binocular vision) อย่างชัดเจน ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑๓.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มองเห็นภาพซ้อน (Diplopia) ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑๓.๕ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีความผิดปกติของ Convergence ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

- ๑.๑๓.๖ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่กล้ามเนื้อตาไม่สมดุล (Heterophorias) เกินกว่าที่กำหนด ดังนี้
 - ๒.๐ ปริซึม ไดออพเตอร์ ใน Hyperphoria ที่ระยะ ๖ เมตร
 - ๑๐.๐ ปริซึม ไดออพเตอร์ ใน Esophoria ที่ระยะ ๖ เมตร
 - ๘.๐ ปริซึม ไดออพเตอร์ ใน Exophoria ที่ระยะ ๖ เมตร
 - ๑.๐ ปริซึม ไดออพเตอร์ ใน Hyperphoria ที่ระยะ ๓๓ เซนติเมตร
 - ๘.๐ ปริซึม ไดออพเตอร์ ใน Esophoria ที่ระยะ ๓๓ เซนติเมตร
 - ๑๒.๐ ปริซึม ไดออพเตอร์ ใน Exophoria ที่ระยะ ๓๓ เซนติเมตร

ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ยกเว้นถ้ามี Fusional reserve เพียงพอสำหรับการป้องกันความอ่อนเพลียง่ายของนัยน์ตา (Asthenopia) และการเห็นภาพซ้อน (Diplopia)

๑.๑๓.๗ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีขอบเขตการมองเห็น (Visual fields) ผิดปกติให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑๓.๘ กรณีการใช้แว่นหรือเลนส์สัมผัส

๑.๑๓.๘.๑ ถ้าการมองเห็นโดยต้องใช้แว่นหรือเลนส์สัมผัสช่วยต้องมีไว้พร้อมใช้เสมอในการปฏิบัติหน้าที่

๑.๑๓.๘.๒ ห้ามใช้แว่นหรือเลนส์สัมผัสมากกว่า ๑ ขนาด และแว่นหรือเลนส์สัมผัสนั้นต้องสามารถมองเห็นได้ตามมาตรฐานจักษุวิทยา ทั้งระยะไกล (Distant) และใกล้ (Near)

๑.๑๓.๘.๓ ต้องมีแว่นหรือเลนส์สัมผัสที่มีขนาดเดียวกันสำรองเพื่อพร้อมใช้ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่

๑.๑๓.๘.๔ ผู้ที่ได้รับการผ่าตัดเพื่อแก้ไขสายตาถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ชั่วคราว จนกว่าจะได้รับการพิจารณาภายหลัง ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๔.๓

ข้อ ๑.๑๔ ข้อกำหนดการมองเห็นสี (Color Perception Requirements)

๑.๑๔.๑ การเห็นสีปกติ หมายถึง การผ่านการทดสอบแบบทดสอบอิชิฮาร่า (Ishihara) หรือแบบนาเจล (Nagel’s anomaloscope)

๑.๑๔.๒ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องสามารถแยกสีได้ในระดับปลอดภัย (be color safe)

๑.๑๔.๓ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ไม่ผ่านการทดสอบแบบอิชิฮาร่าจะต้องได้รับการประเมินโดยวิธีที่ได้รับการยอมรับจากศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือน หรือกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐาน ผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจนมั่นใจได้ว่าสามารถแยกสีได้โดยปลอดภัย (Anomaloscopy or color lanterns) ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๕

๑.๑๔.๔ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ไม่ผ่านการทดสอบดังกล่าว ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๕

ข้อ ๑.๑๕ โสต คอ นาสิกวิทยา (Otorhinolaryngology)

๑.๑๕.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องไม่มีความผิดปกติในการทำงานของหู คอ จมูก โพรงกระดูก (รวมทั้งช่องปาก ฟันและกล่องเสียง) โรคใด ๆ ที่เป็นมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง ทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรังผลที่ตามมาหลังจากการผ่าตัดหรือการกระทบ ซึ่งอาจกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย

๑.๑๕.๒ การตรวจทางระบบโสต คอ นาสิกวิทยา อย่างละเอียด (A comprehensive otorhinolaryngological examination) จะต้องทำการตรวจในการตรวจร่างกายครั้งแรกและต่อมาทุก ๕ ปี ภายหลังจากอายุเกิน ๔๐ ปี ให้ทำการตรวจทุก ๒ ปี หรือเมื่อผู้เชี่ยวชาญด้านโสต คอ นาสิกวิทยา เห็นสมควรตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๖

๑.๑๕.๓ การตรวจทางระบบหู คอ จมูกตามปกติ (Routine Ear-Nose-Throat examination) ให้ตรวจทุกครั้งที่มีการตรวจร่างกาย (Revalidation and renewal)

๑.๑๕.๔ การตรวจพบสิ่งผิดปกติต่อไปนี้ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑๕.๔.๑ พยาธิสภาพที่กำลังเป็นอยู่ของหูชั้นในหรือหูชั้นกลาง (Internal or middle ears) ไม่ว่าจะแบบเฉียบพลันหรือเรื้อรัง

๑.๑๕.๔.๒ แก้วหู (Tympanic membranes) ทะลุที่ยังไม่หายหรือแก้วหูที่เสียหายที่ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๖.๓

๑.๑๕.๔.๓ มีการทำงานของระบบการทรงตัวผิดปกติ (Disturbance of vestibular function) ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๖.๔

๑.๑๕.๔.๔ มีการอุดตันของช่องทางเดินหายใจ (Nasal air passage) ข้างใดข้างหนึ่งหรือโพรงไซนัส (sinuses) เสียหน้าที่

๑.๑๕.๔.๕ การผิดปกติ (Malformation) อย่างเห็นได้ชัด การติดเชื้อ (Infection) อย่างเฉียบพลันหรือเรื้อรังของช่องปากหรือทางเดินหายใจส่วนบน

๑.๑๕.๔.๖ เสียงและคำพูด (Speech or voice) มีความผิดปกติจนไม่สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างปกติ

๑.๑๕.๔.๗ ความผิดปกติด้านการทำงานของท่อยูสเทเชียน (Eustachian tubes)

๑.๑๕.๔.๘ การผ่าตัดทาง ระบบ หู คอ จมูก (Post-surgical assessment) ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ได้รับการผ่าตัดทางระบบ หู คอ จมูก ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” การประเมินการกลับไปทำหน้าที่ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๖.๕

ข้อ ๑.๑๖ ข้อกำหนดการได้ยินเสียง (Hearing Requirements)

๑.๑๖.๑ ให้มีการทดสอบการได้ยินทุกครั้งที่มีการตรวจร่างกาย ผู้รับการตรวจต้องเข้าใจการสนทนาอย่างถูกต้อง โดยทดสอบด้วยคำพูดที่กระทำต่อหูแต่ละข้าง โดยผู้รับการตรวจอยู่ห่างจากผู้ทำการตรวจ ๒ เมตร และหันหลังให้ผู้ตรวจ

๑.๑๖.๒ ในการตรวจร่างกายครั้งแรกให้ทดสอบด้วยวิธี Pure tone audiometry ต่อมาให้ตรวจทุกครั้ง

๑.๑๖.๓ ในการตรวจครั้งแรกสำหรับใบสำคัญแพทย์ชั้น ๑ จะต้องไม่มีการสูญเสียการได้ยินในหูแต่ละข้างที่ทดสอบแยกกันเกินกว่า ๒๐ เดซิเบล ที่ความถี่ ๕๐๐, ๑๐๐๐, ๒๐๐๐ เฮิรตซ์ หรือเกิน ๓๕ เดซิเบล ที่ความถี่ ๓๐๐๐ เฮิรตซ์ ผู้ที่สูญเสียการได้ยินตามมาตรฐานนี้เกิน ๕ เดซิเบล ตั้งแต่สองความถี่ขึ้นไป ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑๖.๔ การตรวจร่างกายเพื่อต่อใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีการสูญเสียการได้ยินในหูแต่ละข้างที่ทดสอบแยกกันเฉลี่ยเกินกว่า ๒๕ เดซิเบล ที่ความถี่ ๕๐๐, ๑๐๐๐, ๒๐๐๐ เฮิรตซ์ หรือเกิน ๕๐ เดซิเบล ที่ความถี่ ๓๐๐๐ เฮิรตซ์ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่สูญเสียการได้ยินตามมาตรฐานนี้ไม่เกิน ๕ เดซิเบล ในสองความถี่หรือมากกว่า ให้พิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๗.๒.๒

๑.๑๖.๕ การตรวจร่างกายเพื่อต่อใบสำคัญแพทย์ ถ้ามีการสูญเสียการได้ยิน (Hypoacusis) อาจจะ “สมบูรณ์” ได้ ถ้ามีการทดสอบแยกเสียง (Speech discrimination test) ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เช่น การได้ยินเสียงพูด หรือ Beacon signal ในห้องนักบินอย่างชัดเจน โดยศูนย์เวชศาสตร์การบินพลเรือนและกองเวชศาสตร์การบิน ฝ่ายมาตรฐานผู้ประจำหน้าที่ สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยเป็นผู้พิจารณา

๑.๑๖.๖ การใช้เครื่องช่วยการได้ยิน (Personal hearing aids) ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่ต้องใช้เครื่องช่วยการได้ยิน ถือว่า “ไม่สมบูรณ์” การพิจารณาการกลับไปทำหน้าที่ใหม่ให้ประเมินตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๗.๔

ข้อ ๑.๑๗ จิตวิทยาการบิน (Aviation Psychology)

๑.๑๗.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์จะต้องไม่มีความบกพร่องทางจิตวิทยา ความกดดันแห่งอาชีพ และบุคลิกภาพที่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย การทดสอบทางจิตวิทยาเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจให้ครบถ้วนของการตรวจทางจิตเวชหรือการตรวจทางประสาทวิทยา ในการตรวจครั้งแรกให้ทำการทดสอบทางจิตวิทยา ส่วนในการตรวจเพื่อต่ออายุใบสำคัญแพทย์ แพทย์ผู้ตรวจอาจพิจารณาให้ทำการทดสอบทางจิตวิทยาเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าสมควร เพื่อประกอบการตรวจร่างกายของจิตแพทย์หรือแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านประสาทวิทยา รายละเอียดตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๘

๑.๑๗.๒ เมื่อจำเป็นต้องมีการทดสอบตามผนวก ๑ ข้อ ๑.๑๗.๑ ให้ใช้จิตแพทย์และนักจิตวิทยาการบิน ผู้มีความรู้และประสบการณ์เหมาะสม

ข้อ ๑.๑๘ ตจวิทยา (Dermatology)

๑.๑๘.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ต้องไม่มีความผิดปกติของผิวหนังซึ่งอาจมีผลเสียต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัย หรือเป็นที่น่ารังเกียจต่อผู้อื่น

๑.๑๘.๒ ให้พิจารณาเป็นพิเศษในกรณีดังต่อไปนี้ ตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๑๙

๑.๑๘.๒.๑ ผิวหนังอักเสบ (Eczema exogenous and endogenous)

๑.๑๘.๒.๒ เรื้อนกว้างหรือสะเก็ดเงิน (Severe psoriasis)

๑.๑๘.๒.๓ การติดเชื้อโรคแบคทีเรีย (Bacterial infections)

๑.๑๘.๒.๔ ผื่นเนื่องจากการแพ้ยา (Drug induced eruptions)

๑.๑๘.๒.๕ ผื่นพุพอง (Bullous eruptions)

๑.๑๘.๒.๖ มะเร็งที่ผิวหนัง (Malignant condition of the skin)

๑.๑๘.๒.๗ ลมพิษ (Urticaria)

ข้อ ๑.๑๙ มะเร็งวิทยา (Oncology)

๑.๑๙.๑ ผู้ร้องขอรับใบสำคัญแพทย์ที่มีอาการของโรคมะเร็ง ไม่ว่าจะเป็นขั้นเริ่มต้นหรือมีการกระจายของโรคและมีสุขภาพของร่างกายเสื่อมโทรมเป็นสาเหตุทำให้ความปลอดภัยในการทำหน้าที่เสียไป ให้ถือว่า “ไม่สมบูรณ์”

๑.๑๙.๒ หลังจากได้รับการรักษามะเร็งแล้ว อาจพิจารณาให้ทำหน้าที่ได้โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาตามคำแนะนำในผนวก ๕ ข้อ ๕.๒๐
